

УДК 378.14:331.4:614.84:351.862:504.06

© **В. М. Сторожук**, к.т.н., доцент, Навчально-науковий інститут деревооброблювальних технологій і дизайну Національного лісотехнічного університету України, Львів, Україна; **О. В. Мельников**, к.т.н., провідний інженер, Спільне українсько-німецьке підприємство «Графітех», Львів, Україна; **В. М. Гвоздик**, магістрант, Інститут хімії та хімічних технологій Національного університету «Львівська політехніка», Львів, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ПОКРАЩЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена проблемам із забезпеченням безпеки підприємств переробної промисловості, зумовленим зокрема недостатнім рівнем підготовки майбутніх інженерно-технічних працівників у вищих навчальних закладах. Запропоновані шляхи підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців, які мають базуватись на чітко визначених мінімальних вимогах до вивчення питань безпеки промислових підприємств на усіх етапах підготовки майбутніх інженерно-технічних працівників.

Ключові слова: безпека промислового підприємства; переробна промисловість; інженерно-технічні працівники; нормативна дисципліна; вищий навчальний заклад.

Постановка проблеми

Успішне функціонування будь-якого підприємства, в тому числі і поліграфічного, в сучасних умовах неможливе без забезпечення належного рівня охорони праці та промислової безпеки, виробничої санітарії та гігієни праці, пожежної та техногенної безпеки, цивільного захисту, охорони навколишнього природного середовища тощо (далі БПП — безпека промислового підприємства¹).

Чинне законодавство передбачає наявність відповідних служб, які повинні забезпечувати БПП (наприклад, служби охорони праці, пожежної безпеки, охорони навколишнього середовища тощо), проте, безпосередню роботу з оперативного контролю за дотриманням безпеки праці в межах своїх посадових повноважень та забезпечення застосування засобів захисту і впровадження заходів щодо забезпечення безпеки

© 2015 р.

¹ Безпека промислового підприємства — властивість підприємства (об'єкта) за нормальної експлуатації та в разі аварії обмежувати вплив джерел небезпеки на персонал, населення та навколишнє середовище встановленими межами [1].

промислового підприємства, виконують інженерно-технічні працівники (ІТП).

Необхідні знання та вміння для забезпечення БПП інженерно-технічні працівники набувають у вищих навчальних закладах (ВНЗ) і під час спеціального навчання (з охорони праці, пожежної безпеки, цивільного захисту) на підприємствах.

Ефективність системи спеціального навчання ІТП підприємств під час їх професійної діяльності може бути забезпечена лише у разі належної базової підготовки з відповідних питань, отриманої у ВНЗ.

Потреби виробництва у фахівців, здатних забезпечити високопродуктивні, безпечні і нешкідливі умови праці, забезпечує вітчизняна вища школа. У нашій країні охорона праці, як самостійна спеціальна дисципліна, сформувалася протягом ХХ ст.: спочатку вона викладалася, як складова частина окремих спеціальних та інженерних дисциплін, а як самостійна дисципліна існувала тільки в окремих ВНЗ. З 1966 р. цей курс було введено у програми усіх інженерних спеціальностей, а усім технічним ВНЗ було запропоновано створити кафедри охорони праці. Починаючи з 1999 р. в усіх ВНЗ України при підготовці фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів вивчали дисципліни циклу безпека життєдіяльності (БЖД): «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», «Цивільна оборона».

Необхідність досягнення належного рівня БПП вимагається як вітчизняним законодавством

з охорони праці, з пожежної та техногенної безпеки і цивільного захисту, з охорони навколишнього середовища (наприклад, Закон України «Про охорону праці» [2], Кодекс Цивільного захисту України [3], Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» [4] та ін.), так і міжнародними нормативними актами, чинними в Україні (наприклад, державні стандарти України, розроблені на основі міжнародних [5?8]).

Донедавна підготовка майбутніх ІТП з питань БПП у ВНЗ здійснювалась, в основному, під час вивчення низки нормативних дисциплін, що регламентувалось відповідними нормативними документами (наприклад, спільний наказ Міністерства освіти і науки, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державного комітету з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду України «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України» від 21.10.2010 р. № 969/922/216 [9] (далі — наказ № 969/922/216), який був скасований розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2014 р. № 590-р [10]).

Мета роботи

Метою даної роботи є аналіз сучасної ситуації з підготовки з питань БПП майбутніх інженерно-технічних кадрів у вітчизняних ВНЗ у зв'язку із зміною нормативної бази.

Результати проведених досліджень

Вже рік виповнилося з того часу як Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 30.05.2014 р. № 590-р [10] скасував наказ № 969/922/216.

Про це рішення на «Урядовому порталі» повідомлялося, що уряд скасував норму щодо обов'язкового розділу про охорону праці в дипломних роботах [11], але спільний наказ трьох центральних органів виконавчої влади № 969/922/216 охоплював набагато ширше коло питань. Тому, вже 19 листопада 2014 р. на численні звернення ректорів та проректорів ВНЗ України щодо викладання навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» та «Цивільний захист» у зв'язку із скасуванням Кабінетом Міністрів наказу № 969/922/216, Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти за дорученням Міністерства освіти і науки України було дано роз'яснення, що порядок вивчення зазначених вище нормативних дисциплін встановлюється ВНЗ у відповідності до затверджених в установленому порядку типових програм цих дисциплін [12].

Потрібно відзначити, що прийняття розпорядження Кабінету Міністрів передувало прийняттям Верховною Радою 1 липня 2014 р. Закону України «Про вищу освіту», який у статті 56 встановив, що максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 600 годин на навчальний рік [13]. До того часу макси-

мальне навантаження складало 900 годин. Тому, перед керівництвом ВНЗ постало завдання: не збільшуючи штати навчальних закладів, зменшити навантаження на одного викладача з одночасним збереженням рівня оплати праці. Й, оскільки ця норма набирає чинності з 1 вересня 2015 р., адміністрації ВНЗ уже рік зайняті розв'язанням цієї проблеми.

Надана ВНЗ можливість самостійно визначати необхідність включення розділів з «Охорони праці», «Охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях» у дипломних проектах (роботах) на сьогодні призвела до того, що у багатьох ВНЗ ці розділи просто відмінили. Кількість навчальних закладів і спеціальностей, з яких у дипломних проектах не буде розділу з «Охорони праці» з часом тільки зростатиме й ось чому. За рахунок того, що ці розділи відмінили — зменшилося навантаження на викладачів цих кафедр, адже вони тепер не працюють у державних екзаменаційних комісіях, не консультують відповідні розділи у дипломних роботах.

Окрім того, навчальні заклади отримали можливість самостійно встановлювати структуру і обсяги підготовки з дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» та «Цивільний захист» залежно від характеру майбутньої професійної діяльності фахівця. Ці дисципліни, як вже відзначалося вище, належать до нормативних. Сьогодні нормативні навчальні дисципліни визначаються

ПЕДАГОГІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

освітньо-професійною програмою підготовки майбутнього фахівця. Дотримання їх назв є обов'язковим для ВНЗ, а обсяг не може бути меншим від обсягу, встановленого державним стандартом освіти [14].

Ще до відміни наказу № 969/922/216 мали місце непоодинокі випадки об'єднання нормативних дисциплін, наприклад, «Основ охорони праці» з «Безпекою життєдіяльності», «Охорони праці в галузі» з «Цивільним захистом» тощо; не у всіх дипломних роботах був розділ з охорони праці. Якщо і тоді не завжди виконувався наказ № 969/922/216, то після його відміни варто чекати, що деякі з цих дисциплін можуть просто «зникнути». Зайвим доказом цього є ліквідація кафедр охорони праці у деяких ВНЗ.

Якщо відсутність необхідних знань, умінь та навичок щодо професійної діяльності може призвести лише до економічних

збитків, то прогалини в знаннях з охорони праці можуть ще й завдати шкоду здоров'ю людей і їх життю [15]. Це підтверджується зростаючою кількістю працівників (у % до облікової кількості штатних працівників), які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам (рис. 1) [15].

З рис. 1 видно, що загальна кількість працівників, які працюють у незадовільних санітарно-гігієнічних умовах, зменшується й усе це не може не радувати. Проте, може виникнути хибне враження, що ситуація покращується, але ці ж дані у відносних числах свідчать, що відсоток працівників, які працюють у неналежних умовах — неухильно зростає. Так, якщо в 2007 р. в незадовільних санітарно-гігієнічних умовах працювало 27,5 % працівників, 2009 — 27,8, 2011 — 28,9, а в 2013-му — 29,5.

Слід зазначити, що найбільша кількість працівників,

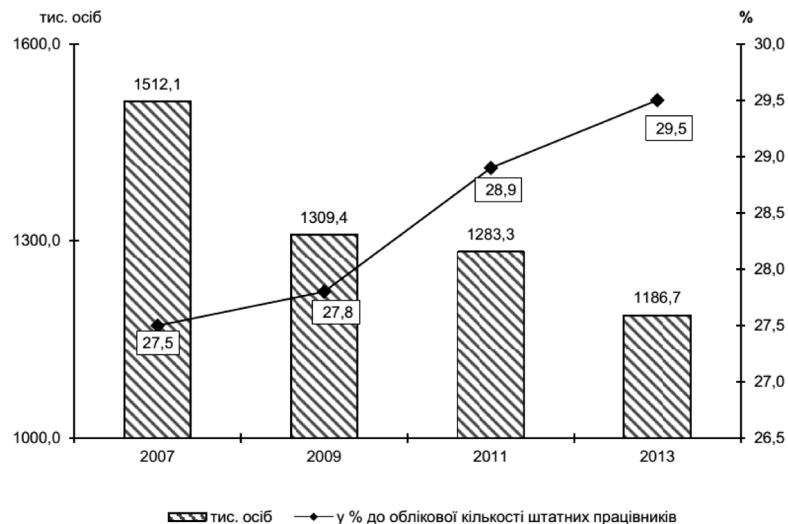

Рис. 1. Динаміка кількості працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам

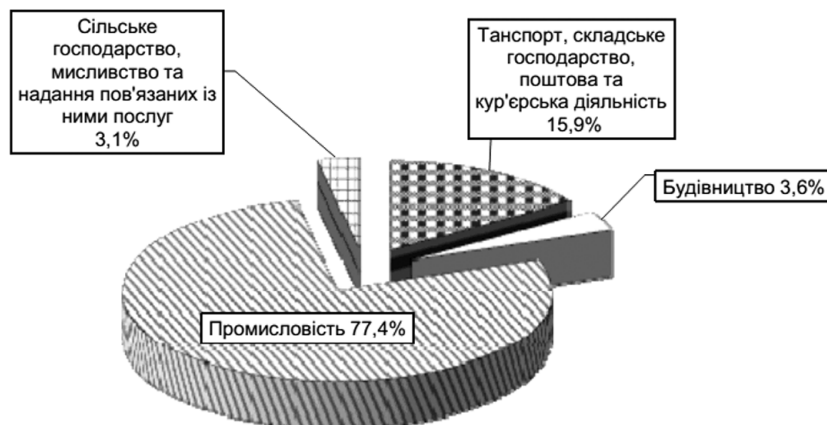

Рис. 2. Розподіл працівників, зайнятих в умовах, які не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, за окремими видами економічної діяльності

зайнятих в умовах, які не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, працює саме в промисловості (рис. 2) [16], для галузей якої і готують фахівців більшість технічних ВНЗ.

В табл. зазначена кількість працівників окремих видів економічної діяльності, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам [16].

Для таких видів економічної діяльності, віднесених до переробної промисловості, як виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність — загальна кількість працівників, які працю-

ють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам становить 14,1 тис. осіб (або 20,1 % до облікової кількості штатних працівників) [16].

На рис. 3 наведено розподіл працівників, що працюють під впливом перевищення гранично допустимих рівнів (ГДР) та гранично допустимих концентрацій (ГДК) (у % до облікової кількості штатних працівників) зайнятих у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності.

У зв'язку із несприятливими умовами праці не тільки підприємства несуть додаткові фінансові витрати з виплат ком-

Кількість працівників окремих видів економічної діяльності, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам

Види економічної діяльності	Кількість штатних працівників	
	усього, тис. осіб	у % до облікової кількості
Сільське господарство, мисливство та ін.	36,9	8,7
Промисловість	918,5	35,8
Будівництво	42,9	20,7
Транспорт, складське господарство, поштова діяльність	188,4	22,9
Усього	1186,7	29,5

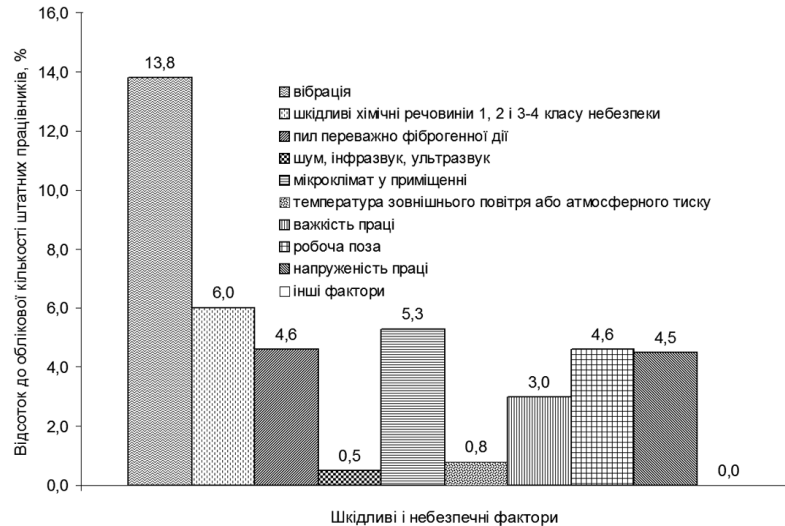
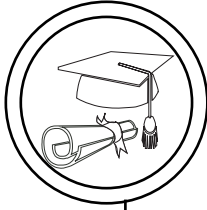

Рис. 3. Кількість працівників переробної промисловості (у % до облікової кількості штатних працівників), що працюють під впливом перевищення ГДР, ГДК

пенсацій працівникам та наданням їм пільг, але й останні зазнають негативного впливу на своє здоров'я через хворобу та пов'язану із нею тимчасову втрату працездатності.

Висновки

Причин зростання кількості працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, багато, хоча переважна більшість їх носить економічний характер. Одночасно з цим мають місце випадки формального ставлення керівництва підприємств до забезпечення БПП, небажання виділяти кошти в необхідному обсязі на вирішення цих питань, відсутність належного рівня підготовки ІТП із за-

безпечення безпеки працівників та виробничої діяльності підприємства.

Щодо недоліків у підготовці майбутніх фахівців з питань БПП у вищій школі, то має місце недостатнє розуміння частиною науково-педагогічних працівників ВНЗ важливості набуття студентами компетенцій щодо забезпечення БПП, відсутністю відповідних розділів випускних робіт (зокрема розділів «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» тощо) або їх формальне виконання, а також не завжди якісне викладання дисциплін циклу БЖД тощо.

В такій ситуації і з врахуванням наявного мораторію на перевірки підприємств² (відсутністю додаткового стимулюван-

² Протягом серпня-грудня 2014 року перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб — підприємців контролюючими органами здійснювались виключно з дозволу Кабінету Міністрів України або за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки. Аналогічний мораторій на перевірки запроваджено й у 2015 році [17].

ня зі сторони органів державного нагляду з питань БПП) забезпечення БПП можливе лише фахівцями з належним рівнем підготовки та усвідомленням важливості даного напрямку діяльності.

Для підвищення ефективності підготовки ІТП з питань БПП, зокрема на рівні ВНЗ, необхідно переглянути підходи у формуванні:

- навчальних планів підготовки студентів із забезпеченням набуття компетенцій щодо БПП, необхідних майбутнім ІТП у практичній діяльності;

- структури та наповнення розділів з БПП випускних робіт, обов'язкових для технічних спеціальностей;

- науково-педагогічних кадрів, які забезпечують навчальний процес викладання дисциплін циклу БЖД, з обов'язковим стажуванням на виробництві.

І все це має базуватись на чітко визначених (бажано нормативними документами) мінімальних вимогах до організації і здійснення навчального процесу щодо:

- вивчення питань БПП як у складі нормативних дисциплін циклу БЖД, так і фахових дисциплін за відповідною спеціальністю;

- включення питань БПП до програм практик;

- наявності розділів з питань БПП у випускних роботах студентів;

- представництва у складі державних екзаменаційних комісій фахівців з БПП тощо.

Якщо не робити спроб змінити сьогоденну ситуацію на краще — майбутні фахівці не отримують у достатньому обсязі необхідних знань з організації і забезпечення належних умов праці на виробництві.

Список використаної літератури

1. ДСТУ 2156-93. Безпечність промислових підприємств. Терміни та визначення [Електронний ресурс]. — Введ. вперше ; Введ. 01.01.1995. — Режим доступу до ресурсу: <http://document.ua/bezpechnist-promislovih-pidприємств.-termini-ta-viznachennja-nor3429.html>.

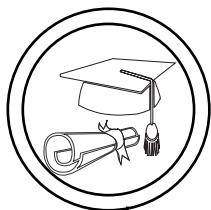
2. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII // ВВР. — 1992. — № 49. — ст. 668 (ост. зміни від 05.04.2015 р.).

3. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-17 // ВВР. — 2013. — № 34-35. — ст. 458 (ост. зміни від 11.02.2015 р.).

4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-XII // ВВР. — 1991. — № 41. — ст. 546 (ост. зміни від 01.01.2015 р.).

5. SA8000:2001. Соціальна відповідальність. Міжнародний стандарт [Електронний ресурс] : [Неофіційний переклад]. — Введ. вперше; Прийняття 10.10.2007. — Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0015697-07>.

6. ДСТУ OHSAS 18001:2010. Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги [Електронний ресурс]. — На заміну ДСТУ-П OHSAS 18001:2006 ; Введ. 27.12.2010. — Режим доступу до ресурсу : <http://document.ua/sistemi-upravlinnja-gigienouy-ta-bezpekoxy-praci.-vimogi-ohs-nor24609.html>.

7. ДСТУ ISO 9001:2009. Системи управління якістю. Вимоги [Електронний ресурс]. — На заміну ДСТУ ISO 9001-2001; Введ. 22.06.2009. — Режим доступу до ресурсу : <http://iso.kiev.ua/iso-9001/standart-iso-9001-2008-skachat.html>.

8. ДСТУ ISO 14001:2004. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосовування. — На заміну ДСТУ ISO 14001-97 ; Введ. 15.05.2006. — К.: Держспоживстандарт України, 2006. — VI, 20 с. — (Національний стандарт України).

9. Наказ Міністерства освіти і науки, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державного комітету з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду України «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України» від 21.10.2010 р. № 969/922/216 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1057-10>.

10. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скасування наказу Міністерства освіти і науки, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державного комітету з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 р. № 969/922/216» від 30.05.2014 р. № 590-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/590-2014-%D1%80>.

11. Уряд скасував норму щодо обов'язкового розділу про охорону праці в дипломних роботах [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247357659&cat_id=244274160.

12. Лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти «Ректорам вищих навчальних закладів України» від 19.11.2014 р. № 14.1/10 — 3721.

13. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII // ВВР. — 2014. — № 37-38. — ст. 2004 (ост. зміни від 11.06.2015 р.).

14. Організація навчального процесу у Черкаському державному технологічному університеті [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://chdtu.edu.ua/study/process>.

15. Сторожук В. М. Проблеми фахового забезпечення системи управління охороною праці підприємств / В. М. Сторожук, О. В. Мельников // Наук. зап. (Укр. акад. друкарства). — 2009. — № 2(16). — С. 172-180.

16. Праця України у 2013 р. : статист. зб. / відп. за вип. І. В. Сенік ; Держ. служба статистики України. — К. : Консультант, 2014. — С. 266.

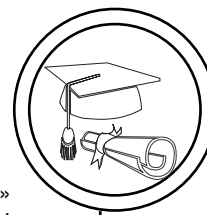
17. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження втручання у діяльність суб'єктів господарювання» від 22.07.2014 р. № 1600-VII // ВВР. — 2014. — № 36. — ст. 1189.

References

1. DSTU 2156-93. Bezpechnist promyslovykh pidpriemstv. Terminy ta vyznachennia [Elektronnyi resurs]. — Vved. vpershe ; Vved. 01.01.1995. — Rezhym dostupu do resursu: <http://document.ua/bezpechnist-promislovih-pidpriemstv.-termini-ta-viznachennja-nor3429.html>.

2. Zakon Ukrainy «Pro okhoronu pratsi» vid 14.10.1992 r. № 2694-XII // VVR. — 1992. — № 49. — st. 668 (ost. zminy vid 05.04.2015 r.).

3. Kodeks tsyvilnoho zakhystu Ukrainy vid 02.10.2012 r. № 5403-17 // VVR. — 2013. — № 34-35. — st. 458 (ost. zminy vid 11.02.2015 r.).

4. Закон України «Про окhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha» vid 25.06.1991 r. № 1264-XII // VVR. — 1991. — № 41. — st. 546 (ost. zminy vid 01.01.2015 r.).

5. SA8000:2001. Sotsialna vidpovidalnist. Mizhnarodnyi standart [Elektronnyi resurs] : [Neofitsiinyi pereklad]. — Vved. vpershe; Pryiniattia 10.10.2007. — Rezhym dostupu do resursu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0015697-07>.

6. DSTU OHSAS 18001:2010. Systemy upravlinnia hihienoiu ta bezpekoiu pratsi. Vymohy [Elektronnyi resurs]. — Na zaminu DSTU-P OHSAS 18001:2006 ; Vved. 27.12.2010. — Rezhym dostupu do resursu : <http://document.ua/sistemi-upravlinnja-gigienoyu-ta-bezpekoyu-praci.-vimogi-ohs-nor24609.html>.

7. DSTU ISO 9001:2009. Systemy upravlinnia yakistiu. Vymohy [Elektronnyi resurs]. — Na zaminu DSTU ISO 9001-2001; Vved. 22.06.2009. — Rezhym dostupu do resursu : <http://iso.kiev.ua/iso-9001/standart-iso-9001-2008-skachat.html>.

8. DSTU ISO 14001:2004. Systemy ekolohichnoho keruvannia. Vymohy ta nastanovy shchodo zastosovuvannia. — Na zaminu DSTU ISO 14001-97 ; Vved. 15.05.2006. — K.: Derzhspozhyvstandart Ukrainy, 2006. — VI, 20 s. — (Natsionalnyi standart Ukrainy).

9. Nakaz Ministerstva osvity i nauky, Ministerstva z pytan nadzvychainykh sytuatsii ta u spravakh zakhystu naselennia vid naslidkiv Chornobylskoi katastrofy, Derzhavnoho komitetu z promyslovoi bezpeky, okhorony pratsi ta hirnychoho nahliadu Ukrainy «Pro orhanizatsiiu ta vdoskonalennia navchannia z pytan okhorony pratsi, bezpeky zhyttiediialnosti ta tsyvilnoho zakhystu u vshchkykh navchalnykh zakladakh Ukrainy» vid 21.10.2010 r. № 969/922/216 [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1057-10>.

10. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skasuvannia nakazu Ministerstva osvity i nauky, Ministerstva z pytan nadzvychainykh sytuatsii ta u spravakh zakhystu naselennia vid naslidkiv Chornobylskoi katastrofy, Derzhavnoho komitetu z promyslovoi bezpeky, okhorony pratsi ta hirnychoho nahliadu vid 21.10.2010 r. № 969/922/216» vid 30.05.2014 r. № 590-r [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/590-2014-%D1%80>.

11. Uriad skasuvav normu shchodo obov'iazkovoho rozdilu pro okhoronu pratsi v diplomnykh robotakh [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247357659&cat_id=244274160.

12. Lyst Instytutu innovatsiinykh tekhnolohii i zmistu osvity «Rektoram vshchkykh navchalnykh zakladiv Ukrainy» vid 19.11.2014 r. № 14.1/10 — 3721.

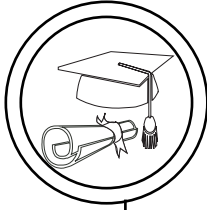
13. Закон України «Pro vyshchu osvitu» vid 01.07.2014 r. № 1556-VII // VVR. — 2014. — № 37–38. — st. 2004 (ost. zminy vid 11.06.2015 r.).

14. Orhanizatsiia navchalnoho protsesu u Cherkaskomu derzhavnomu tekhnolohichnomu universyteti [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu : <https://chdtu.edu.ua/study/process>.

15. Storozhuk V. M. Problemy fakhovoho zabezpechennia systemy upravlinnia okhoronoiu pratsi pidpriemstv / V. M. Storozhuk, O. V. Melnykov // Nauk. zap. (Ukr. akad. druzarstva). — 2009. — № 2(16). — S. 172–180.

16. Pratsia Ukrainy u 2013 r. : statyst. zb. / vidp. za vyp. I. V. Senyk ; Derzh. sluzhba statystyky Ukrainy. — K. : Konsultant, 2014. — S. 266.

17. Закон України «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo obmezhenia vtruchannia u diialnist sub'iektiv hospodarivannia» vid 22.07.2014 r. № 1600-VII // VVR. — 2014. — № 36. — st. 1189.

ПЕДАГОГІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Статья посвящена проблемам с обеспечением безопасности предприятий перерабатывающей промышленности, вызванными в частности недостаточным уровнем подготовки будущих инженерно-технических работников в высших учебных заведениях. Предложены пути повышения эффективности подготовки будущих специалистов, которые должны базироваться на четко определенных минимальных требованиях к изучению вопросов безопасности промышленных предприятий на всех этапах подготовки будущих инженерно-технических работников.

Ключевые слова: безопасность промышленного предприятия; перерабатывающая промышленность; инженерно-технические работники; нормативная дисциплина; высшее учебное заведение.

The article deals with the problem of improper ensure the safety of processing industry, due to several reasons, one of which is the poor training of future engineers and technical workers in higher education. The proposed measures to improve the training of future specialists should be based on clearly defined normative documents the minimum requirements to study safety issues of industrial enterprises at all stages of engineering and technical workers.

Keywords: industrial enterprise safety; manufacturing; engineering and technical personnel; regulatory compliance; university.

Рецензент — О. М. Величко, д.т.н.,
професор, НТУУ «КПІ»

Надійшла до редакції 30.06.15